

PRZEPROWADZENIE OBDUKCJI PSYCHIATRYCZNEJ PODCZAS DOCHODZEŃ W SPRAWACH KRADZIEŻY I ROZBOJÓW

Adnotacja. Artykuł dotyczy specyfiki przeprowadzenia obdukcji psychiatrycznej podczas dochodzeń w sprawach kradzieży i rozbojów. Autor wyróżnia przedmiot, podmiot, kryteria zlecenia obdukcji psychiatrycznej w postępowaniu karnym w sprawach kradzieży i rozbojów. Podkreśla się znaczenie starannej pracy przy zbieraniu materiałów dla zlecenia przeprowadzenia takiej obdukcji. Autor zaznacza, że na etapie przesłuchania w postępowaniu karnym w sprawie o kradzież i rozbój ważne jest uzyskanie dokładnej informacji na temat specyfiki stanu psychicznego na wszystkich etapach życia osoby przesłuchiwanej. Wskazane zostały podstawowe wady w przeprowadzaniu badań psychiatrycznych oraz kompleksowych badań psychologiczno-psychiatrycznych w postępowaniu karnym w sprawach kradzieży i rozbojów, jak również problemy, które pojawiają się przy ocenie przez śledczego wyników takiej ekspertyzy.

** P. Kravchuk
starszy wykładowca
katedry kryminalistyki,
prawa i postępowania
karnego
Wydziału Prawa
Uniwersytetu
Europejskiego
(m. Kijów, Ukraina)*

Słowa kluczowe: obdukcja psychiatryczna, rozbój, kradzież, wiedza specjalistyczna, ekspertyza sądowa.

APPOINTMENT OF JUDICIAL PSYCHIATRIC EXAMINATION DURING INVESTIGATION OF ROBBERIES AND ROBBERIES

The summary. In the clause features of appointment of judicial psychiatric examination are researched during investigation of robberies and robberies. The author allocates a subject, objects, criteria of appointment of judicial psychiatric examination in criminal case about robberies and robberies. It is specified in importance of careful work on collection of materials for appointment of such examination. It is specified that during carrying out of interrogations, in criminal case about robberies and robberies, in interrogated important to receive the consecutive information concerning features of a mental condition at all stages of his life. The basic lacks of appointment judicial-psychiatric and complex psihologo-psihiatrichnih examinations in criminal cases about robberies and robberies are revealed, and also problems which arise during an estimation inspectors of conclusions of such examinations are shown.

Keywords: psychiatric examination, robbery, a robbery, special knowledge, judicial examination.

ПРИЗНАЧЕННЯ СУДОВОЇ ПСИХІАТРИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ГРАБЕЖІВ І РОЗБОЇВ

Анотація. У статті досліджуються особливості призначення судової психіатричної експертизи під час розслідування грабежів і розбоїв. Автором виокремлено предмет, об'єкти, критерії призначення судово-психіатричної експертизи у кримінальному провадженні про грабежі і розбої. Вказано на важливість ретельної роботи по збору матеріалів для призначення такої експертизи. Зазначено, що під час проведення допитів, у кримінальному провадженні про грабежі і розбої, в допитуваного важливо отримати послідовну інформацію щодо особливостей психічного стану на усіх етапах його життя. Виявлені основні недоліки призначення судово-психіатричних та комплексних психолого-

психіатричних експертиз у кримінальних провадженнях про грабежі і розбої, а також виокремлені проблеми, які виникають під час оцінки слідчими висновків таких експертиз.

Ключові слова: психіатрична експертиза, розбій, грабіж, спеціальні знання, судова експертиза.

Грабіж і розбій посягають як на відносини власності, так і на відносини з охорони життя й здоров'я громадянина. Таким чином, даний злочин є прямим порушенням цілої низки конституційних прав і свобод людини. Хоча лідируючу позицію в структурі усієї злочинності, і серед злочинів проти приватної власності в Україні займають крадіжки, але питома вага грабежів і розбоїв не знижується. Під час розслідування таких злочинів майже завжди виникає необхідність використання спеціальних знань, якими не володіють особи, що здійснюють досудове розслідування таких кримінальних правопорушень. Формою використання таких спеціальних знань є призначення судової експертизи, зокрема психіатричної.

Проблеми використання спеціальних знань, під час розслідування грабежів і розбоїв, вирішувалися в публікаціях Ю. П. Аленіна, В. П. Бахіна, В. І. Галагана, Є. А. Ганічева, Л. Д. Гаухмана, А. Г. Гельманова, В. Г. Гончаренка, Л. Я. Драпкіна, В. Н. Долініна, А. К. Звірбуля, Н. І. Клименко, В. П. Колонюка, В. І. Кукліна, В. К. Лисиченка, В. О. Образцова, М. В. Салтєвського, В. В. Тіщенко, А. Я. Целіщева, Г. О. Чорного та інших. Звісно, зазначені науковці зробили значний внесок у дослідження форм і напрямів використання спеціальних знань під час розслідування грабежів і розбоїв, однак у їх публікаціях питання використання спеціальних психіатричних знань не вирішувалися, або вирішувалися лише фрагментарно. Тому, виникла необхідність розглянути особливості призначення судової психіатричної експертизи під час розслідування грабежів і розбоїв.

Метою статті є дослідити особливості призначення судової психіатричної експертизи під час розслідування грабежів і розбоїв.

А. І. Дворкін та Р. М. Сафін вважають, що судова психіатрична експертиза потерпілих, підозрюваних, обвинувачуваних, серед інших експертиз, у кримінальних провадженнях про грабежі і розбої, призначається найбільш часто [2].

А. Я. Целіщев зазначає, що «судові психіатричні експертизи по грабежам і розбійним нападам проводяться досить часто і призначаються з метою вирішення виниклих сумнівів у психічній повноцінності підозрюваних, свідків, потерпілих, а також їх осудності» [9, с. 38].

Згідно ст. 509 КПК України, під час розслідування грабежів і розбоїв, слідчий або прокурор зобов'язані залучити експерта (експертів) для проведення судової психіатричної експертизи у разі, якщо під час кримінального провадження будуть встановлені обставини, які дають підстави вважати, що особа в ході вчинення суспільно небезпечного діяння була в неосудному або обмежено осудному стані або вчинила грабіж чи розбій в осудному стані, але після його вчинення захворіла на психічну хворобу, яка позбавляє її можливості усвідомлювати свої дії або керувати ними. Такими обставинами, зокрема, визначено : 1) наявність згідно з медичним документом у особи розладу психічної діяльності або психічного захворювання; 2) поведінка особи під час вчинення суспільно небезпечного діяння, або після нього, була або є неадекватною (затмарення свідомості, порушення сприйняття, мислення, волі, емоцій, інтелекту чи пам'яті тощо).

У разі необхідності тривалого спостереження особи, дослідження її, може бути проведена стаціонарна психіатрична експертиза, для чого така особа направляється до відповідного медичного закладу на строк не більше двох місяців. Питання про направлення особи до медичного закладу, з метою проведення психіатричної експертизи вирішується під час досудового розслідування – ухвалою слідчого судді за клопотанням сторони кримінального провадження в порядку, передбаченому для подання та розгляду клопотань щодо обрання запобіжного заходу, а під час судового провадження – ухвалою суду.

Згідно ст. 486 КПК України, у разі необхідності, для вирішення питання про наявність у неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого психічного захворювання чи затримки психічного розвитку та його здатності повністю або частково усвідомлювати значення своїх дій і керувати ними в конкретній ситуації призначається комплексна психолого-психіатрична експертиза.

Таким чином, предметом судової психіатричної експертизи є визначення психічного стану осіб, яким призначено експертизу, в конкретні проміжки часу та стосовно певних обставин, що становлять інтерес для органів слідства та суду.

Об'єктами зазначеної експертизи, у кримінальних провадженнях про грабежі і розбої, є : 1) підозрювані, стосовно яких під час слідства виникли сумніви щодо їх психічної повноцінності; 2) обвинувачені та підсудні, стосовно яких під час слідства та судового розгляду виникли сумніви щодо їх осудності або можливості за психічним станом брати участь у слідчих (розшукових) діях чи судовому засіданні; 3) свідки та потерпілі, стосовно яких під час слідства та суду виникли сумніви щодо їх психічної повноцінності; 4) потерпілі, стосовно яких вирішується питання про взаємозв'язок змін у їх психічному стані з вчиненими щодо них протиправними діями (безпорадний стан та заподіяння шкоди здоров'ю); 5) позивачі, відповідачі та інші особи, стосовно яких вирішується питання про їхню дієздатність; 6) позивачі, стосовно яких вирішується питання про їх психічний стан у певні проміжки часу, про обґрунтованість установленого раніше психіатричного діагнозу та застосування щодо них медичних заходів; 7) матеріали кримінального провадження, медична документація, аудіовізуальні матеріали та інша інформація про психічний стан особи, стосовно якої проводиться експертиза [3, с. 208].

У разі виникнення сумнівів, щодо психічної повноцінності підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, потерпілого або свідка, призначається судово-психіатрична експертиза. Сумніви у психічному здоров'ї стають підставами для призначення судової психіатричної експертизи тільки у разі їх обґрунтованості, тобто коли вони підтверджені фактичними обставинами.

До критеріїв призначення судової психіатричної експертизи, у кримінальному провадженні про грабежі і розбої, відносять : а) відомості про те, що особа перебувала або перебуває під наглядом психоневрологічного або наркологічного диспансеру, або перебувала на лікуванні в психіатричному або наркологічному лікувальному закладі, визнавалась по іншому провадженні (справі) неосудною та перебувала на примусовому лікуванні, має інвалідність по психічному захворюванню; б) відомості про те, що особа була звільнена від служби в армії, у зв'язку з психічним розладом; в) відомості про те, що особа навчалась у школі для розумово відсталих; г) відомості про неправильну або дивну поведінку особи у період, який передував грабежу або розбою, відомості про незвичайну поведінку обвинуваченого, підсудного в період вчинення діяння, що йому інкримінується, або поведінку, яка не адекватна ситуації під час проведення з ним судових або слідчих (розшукових) дій; г) відомості з показань свідків, родичів, знайомих, із виробничих і побутових характеристик про особливості поведінки (недоречні висловлювання та вчинки, немотивовані приступи збудження, судомні приступи, інтелектуальну неспроможність, спроби самогубства тощо), які розглядалися свідками як прояви психічних розладів; д) повідомлення особи про свої хворобливі переживання та суб'єктивні відчуття, які можуть свідчити про наявність певних розладів психічної діяльності; е) відомості про перенесені захворювання головного мозку (черепно-мозкові травми, менінго-енцефаліти, порушення мозкового кровообігу тощо) або тяжкі соматичні захворювання, які супроводжуються психічними порушеннями [3, с. 209; 8, с. 136-137].

Однією з умов своєчасного та якісного проведення судової психіатричної експертизи, переконливості експертних висновків, є об'єктивізація усіх перелічених даних. Матеріали кримінального провадження мають бути ретельно підготовлені до призначення експертизи.

Слід зазначити, що збір необхідних для проведення експертизи матеріалів (медична документація, протоколи допитів стосовно особливостей особистості та поведінки підекспертного, виробничі характеристики тощо) є виключно обов'язком органів досудового слідства та суду. Повноваження експертів обмежені можливістю звернення до особи або органу, який призначив експертизу, з клопотанням про надання нових матеріалів, необхідних для дачі висновків. Самостійно займатися збором матеріалів експерти неправомочні.

Характер підстав, для призначення судової психіатричної експертизи, багато в чому визначає роботу по збору матеріалів. За наявності інформації щодо перебування особи у психіатричному закладі або під наглядом психіатра, експертам в обов'язковому порядку має бути надана медична документація.

Незважаючи на те, що в амбулаторних картках психоневрологічних диспансерів є короткі дані про те, що особа перебувала на лікуванні в психіатричній лікарні, необхідно запросити медичну документацію з усіх психіатричних закладів, куди ця особа зверталась за психіатричною допомогою.

У випадках отримання особою психіатричної допомоги в приватному порядку також слід запросити медичну документацію або, за її відсутності, допитати приватного психіатра як свідка щодо психічного стану пацієнта, причинах звернення до психіатра, встановленого діагнозу, лікарських призначеннях.

Водночас необхідно затребувати медичну документацію з наркологічних закладів. Серед осіб, які проходили курс наркологічного лікування, чимало таких, які страждають на психічні розлади і однак раніше ніколи не звертались до психіатра.

Не менш важливими є дані медичних документів із закладів загальносоматичного профілю, в яких можуть бути відображені скарги підекспертних на психічні розлади. Пацієнти могли бути госпіталізовані в ці заклади з різноманітними захворюваннями (гіпертонічна хвороба, атеросклероз судин головного мозку, порушення мозкового кровообігу, онкологічні захворювання, цукровий діабет тощо), які супроводжуються психічними розладами.

Якщо особа перебувала під наглядом спеціалізованих лікувальних закладів системи СБУ чи МВС України, необхідно витребувати відповідну медичну картку. До необхідних відноситься і документація з допоміжної школи, якщо під експертний навчався у такому закладі. Слід також запитувати з райвійськкомату медичну документацію щодо причин звільнення від військової служби.

У випадках, коли особа має групу інвалідності, важливо надати експертам медичну картку медико-соціальної експертної комісії [3, с. 210].

Вилучення медичної документації з медичних закладів проводиться згідно з положеннями ст. 6 Закону України «Про психіатричну допомогу», якими регламентується порядок передачі відомостей щодо психічного стану особи без її згоди або згоди її законного представника у разі письмового запиту слідчого, прокурора та суду.

Оригінали медичних документів мають бути надані у повному обсязі, оскільки копії цих документів, ксерокопії, виписки з них не можуть задовольнити експертів, тому що нерідко вони нечіткі, незручні для читання, у них непомітні виправлення та дописки [2, с. 211].

Уся медична документація, отримана слідчим або судом, має бути оглянута та вивчена. Виявлення будь-яких дефектів (дописки, виправлення, відсутність ряду сторінок) потребує встановлення причин їх появи за допомогою відповідних слідчих (розшукових) чи негласних слідчих (розшукових) дій.

Інформація щодо психічної повноцінності учасника процесу може бути отримана не тільки з медичної документації, а й з протоколів допитів родичів, знайомих, співробітників, учасників кримінальної ситуації та даних безпосереднього нагляду за поведінкою особи під час слідчих (розшукових) чи негласних (слідчих) розшукових дій або судового розгляду.

Указані дані мають важливе значення для експертів, незалежно від того, чи перебувала особа раніше під наглядом психіатра, чи ні. У особи, яка страждає на психічне захворювання, і тривалий час не зверталась до психіатра, може спостерігатись стан стійкої ремісії (покращення), що може істотно вплинути на експертний висновок. З іншого боку, психічний розлад міг мати місце давно, мав прихований характер і розцінювався оточуючими як особливості характеру, а особа не зверталась за психіатричною допомогою [3, с. 211].

Під час проведення допитів, у кримінальному провадженні про грабежі і розбої, в під-експертної особи отримується послідовна інформація щодо особливостей психічного стану на усіх етапах її життя, з'ясовуються особливості фізичного та психічного розвитку в дитинстві, вік вступу до школи, відомості про дисципліну та успішність у ній, отриману освіту. Особливо ретельно з'ясовується : характер взаємовідносин з однолітками та вчителями, можливості пристосування до вимог колективу; особливості перехідного періоду, виконання обов'язків на роботі, під час служби в армії; сімейний стан; звички, інтереси, захоплення. Особлива увага приділяється різким змінам у характері та поведінці під-експертного, проявам раніше не властивих суб'єкту грубощів, злостивості, емоційної холодності, підозрілості, необґрунтованим змінам у ставленні до рідних – від теплого та дружнього до «нечуйного» й нерідко негативного. Звертається увага на появу дивацтв у поведінці, незвичайних захоплень, зниження професійної кваліфікації, неможливість справлятися зі службовими обов'язками, невиконання етичних норм у колективі, постійне зниження соціальної адаптації.

Надзвичайно важливими є показання свідків, що характеризують поведінку підозрюваного в період, в який вчинено грабiж або розбiй. З'ясовуються особливості поведінки, зовнішнього вигляду, контактів з людьми, збереженість орієнтування в оточуючому, висловлювання, особливості емоційних проявів (немотивований страх, тривога, агресія, розгубленість тощо) та їх адекватність реальним обставинам. З метою визначення наявності безпорадного стану потерпілого, з'ясовується, чи не був він надмірно пасивним під час вчинення проти нього грабежу або розбою, чи давав відсіч або повністю підкорився діям правопорушника.

Важливі відомості можуть надати особи, які безпосередньо здійснювали затримання підозрюваного, у разі коли він був затриманий одразу, після вчинення грабежу або розбою. У таких випадках з'ясовуються особливості контакту з обвинуваченим, характер його висловлювань та пояснень з приводу вчиненого, особливості моторики та емоційних проявів, ставлення до вчиненого.

Характер грабежу або розбою, причини та спосiб його вчинення також можуть викликати сумніви щодо осудності підозрюваного. Жорстокість вчиненого та його зовнішня немотивованість, самі по собі не є ознаками психічного розладу, але в поєднанні з безглуздістю, відсутністю мотивації та невідповідністю вчиненого правопорушення, соціально-особистісним характеристикам підозрюваного можуть слугувати підставою для проведення експертизи.

Матеріали кримінального провадження щодо особливостей поведінки та психічного стану під-експертного, нерідко містять суперечливі відомості, які можуть бути пояснені різними факторами, зокрема : тривалістю знайомства з ним, ставленням до суб'єкта, особливості поведінки якого з'ясовуються, заінтересованістю допитуваного в результатах провадження. У зв'язку з цим, деякі допитувані нерідко явно перебільшують можливі ознаки психічного розладу, повідомляють про факти та обставини, яких не було. Інші свідки, які мають обивательське уявлення про психічні захворювання, можуть розцінити як прояви психічного розладу деякі непсихопатологічні стани, як, наприклад, збуджено-агресивна поведінка при простому алкогольному сп'янінні, педагогічна запущеність підлітка, прояви психопатії тощо. Такі свідки на допиті часто схильні повідомляти про спостереження ними особливостей поведінки, використовуючи категоричні вирази : «поводив себе, як

ненормальний», «був неосудним», «висловлював маячні ідеї», «страждає на провали в пам'яті» тощо [3, с. 212].

Необхідно чітко триматись єдиної правильної позиції : будь-які показання щодо «дивацтв», «ненормальностей» у поведінці мають бути уточнені та деталізовані, наведені приклади викладені звичайними словами, без застосування психіатричної термінології.

Не менше значення, для призначення психіатричної експертизи у кримінальних провадженнях про грабежі і розбої, мають дані допиту обвинуваченого, який може виявити неадекватність поведінки, недоступність контакту, депресивний стан, відсутність реакції на запитання, зайву метушливість та неадекватно піднесений настрій, скаржитись на порушення пам'яті, нерозуміння ситуації в якій перебуває тощо. Слід також враховувати, що особи, які страждають на психічні розлади, можуть дисимулювати (приховувати) факт психічної хвороби.

Інформація, викладена в характеристиках з місця роботи, навчання та мешкання, може також слугувати підставою для призначення психіатричної експертизи. У характеристиках відображаються особливості особи та її поведінки, відомості про зниження професійної кваліфікації, прогули та появи на роботі у нетверезому стані, зазначаються періоди часу, коли мала місце незвична поведінка.

Звичайно, найбільший об'єм інформації надає медична документація з психіатричних лікувальних закладів у разі, якщо особа перебувала під диспансерним наглядом або на стаціонарному лікуванні. Необхідно враховувати, що в період укладення угоди могли спостерігатись не тільки хронічні, а й тимчасові розлади психіки.

У медичній документації із соматичних стаціонарів найчастіше відсутні вичерпні відомості про психічний стан особи, опис неврологічного стану проводиться за стандартизованою формою, можуть мати місце вказівки на інтелектуально-мнестичне зниження, але без чіткої оцінки ступеня зниження пам'яті та інтелекту. У таких випадках особливу цінність мають детальні та конкретні показання медичних працівників (лікарів стаціонару і поліклініки, дільничних лікарів, медичних сестер).

У якості свідків найчастіше допитуються родичі, друзі, співробітники, сусіди. Нерідко свідки описують психічний стан особи, щодо якої проводиться експертиза, по-різному, підкреслюючи окремі особливості поведінки, не вказуючи при цьому хронологічний період. Показання свідків не повинні бути хаотичними чи уривчастими, вони мають охарактеризувати поведінку і стан особи, який передував правому акту, висвітлити його спосіб життя, коло інтересів, можливість обслуговувати себе, спілкуватись з оточуючими, надавати критичну оцінку реальним обставинам. Будь-які свідчення про неадекватну поведінку підекспертного мають бути уточнені і деталізовані щодо того, в чому конкретно виявилась неадекватність. Важливе значення має аналіз таких психологічних особливостей особи, як підвищені навіюваність та підкорення, пасивність, зниження критичних і прогностичних функцій [3, с. 213-214].

Матеріали кримінального провадження, зібрані для проведення судової психіатричної експертизи, мають бути упорядковані та систематизовані, оцінені з точки зору їх повноти, точності, для того щоб експерти могли надійтно оцінити психічний стан особи, направленої на експертизу. У такому разі експертизи проводяться своєчасно і не стають причиною подовження строків розслідування.

Вивчена практика роботи експертних комісій свідчить, що основним недоліком матеріалів кримінального провадження, які надаються експертам, є їх неповнота.

Під час судової психіатричної експертизи підозрюваного (обвинуваченого (підсудного)) ставляться питання спрямовані на встановлення: 1) чи страждав підозрюваний (обвинувачений (підсудний)) під час інкримінованого йому діяння (діянь) психічним розладом, внаслідок якого він не міг у той період усвідомлювати свої дії або керувати ними; 2) до якої категорії хворобливих станів належить даний психічний розлад – хронічного психічного захворювання, тимчасового розладу психічної діяльності,

недоумства, іншого хворобливого стану психіки; 3) чи страждає підозрюваний (обвинувачений (підсудний)) у даний час психічною хворобою, що позбавляє його можливості усвідомлювати свої дії або керувати ними, якщо так, то коли почалася ця психічна хвороба; 4) чи потребує підозрюваний (обвинувачений (підсудний)) застосування до нього примусових заходів медичного характеру, якщо так, то яких саме; 5) чи має підозрюваний (обвинувачений (підсудний)) які-небудь психічні вади, через які не може самостійно реалізувати своє право на захист; 6) чи страждає підозрюваний (обвинувачений (підсудний)) на хронічний алкоголізм або наркоманію; 7) чи потребує він лікування від алкоголізму чи наркоманії.

Відповіді експертів на перші три питання дають можливість суду, з урахуванням усіх інших зібраних у кримінальному провадженні доказів прийняти рішення про осудність (обмежену осудність згідно з ст. 20 КК України) або неосудність обвинуваченого за умови доведення факту вчинення ним інкримінованого йому діяння.

Під час судової психіатричної експертизи свідків і потерпілих ставляться питання спрямовані на встановлення : 1) чи здатний свідок (потерпілий) за своїм психічним станом правильно сприймати факти, що мають доказове значення, і давати показання про них; 2) чи страждав потерпілий психічним захворюванням у період вчинення проти нього протиправного діяння; 3) чи міг потерпілий за своїм психічним станом розуміти характер і значення протиправних дій, вчинених проти нього, та чинити опір; 4) чи страждає потерпілий у даний час психічним захворюванням, якщо так, то чи не виникло воно внаслідок протиправних дій, вчинених проти нього.

У кримінальному судочинстві показання свідків і потерпілих є одним із важливих джерел доказів. Для об'єктивного вирішення кримінального провадження необхідно, щоб показання свідків і потерпілих були правдивими і достовірними. Однак судова психіатрична експертиза не оцінює достовірність і зміст свідчень, оскільки це є компетенцією суду. Експерти-психіатри можуть оцінити психічний стан особи, яка дає показання, і визначити, залежно від наявності чи відсутності у неї психічних розладів, здатність правильно сприймати обставини, які мають значення для кримінального провадження, запам'ятовувати і давати правильні показання про них.

Судова психіатрична експертиза свідкам призначається тільки у випадках сумніву в їх можливості за станом психічного здоров'я давати показання. Стосовно ж потерпілих коло питань, що вирішуються, ширше.

Експертами-психіатрами визначається можливість потерпілого за психічним станом розуміти характер і значення діянь, які вчинені проти нього, або протистояти обвинуваченому. Даний висновок використовується слідством і судом для вирішення питання про наявність у потерпілого безпорадного стану і тягне за собою відповідну кваліфікацію дій обвинуваченого. До безпорадного стану належать, наприклад, втрата свідомості, сон, недоумство, психічна хвороба. Алкогольне чи наркотичне сп'яніння у потерпілих, на відміну від алкогольного сп'яніння у підозрюваних, може слугувати підставою для констатації безпорадного стану.

Судова психіатрична експертиза виявляє психічне захворювання потерпілого і встановлює зв'язок даного розладу із вчиненням проти нього грабежем або розбоєм, а також тяжкість цього розладу. Така експертиза призначається з метою встановлення ступеня тяжкості шкоди, заподіяної здоров'ю, особливо небезпечних наслідків грабежу або розбою. Треба призначати комплексну судову психіатричну і судово-медичну експертизу, коли є підстави вважати, що психічний розлад перебуває у причинному зв'язку з нанесеннями шкоди фізичному здоров'ю особи [3, с. 187].

Проведене нами дослідження, вивчення відповідних публікацій науковців та практиків [4, с. 65; 5; 6 та ін.] показало, що основними недоліками призначення судових психіатричних та комплексних психолого-психіатричних експертиз у кримінальних провадженнях про грабежі і розбої є такі.

1. Невиправдане призначення в окремих випадках судових психіатричних експертиз у зв'язку з непідтвердженими заявами підозрюваних (обвинувачених) про нібито перенесені ними травми голови, про знаходження в момент вчинення правопорушення у нетверезому стані, про повну відсутність пам'яті під час правопорушення (зазвичай, під час дослідження таких осіб, психічні розлади у них не виявляються).

2. Окремі досліджувані направляються на експертизу тільки на тій підставі, що нібито немає можливості зібрати матеріали, які їх характеризують.

3. В постанові про призначення експертизи не завжди викладаються обставини, які слугували підставою для її призначення.

4. Іноді на комплексні психолого-психіатричні експертизи виносяться питання, вирішення яких є слідчим завданням.

5. Недоброякісно оформляються кримінальні провадження (справи), які подаються під час призначення експертизи, зокрема у них відсутні важливі відомості про психічний стан досліджуваних, про особливості їх поведінки в до- і після кримінальний період, медичні документи про встановлені факти лікування досліджуваних у психлікарнях, про знаходження під наглядом у психіатра, психоневролога, нарколога, про звільнення від строкової служби в армії у зв'язку з психічним захворюванням, копії вироків відносно раніше засуджених і т.і.

6. Не завжди точно формулюються питання експертам, нерідко перед експертами-психіатрами ставляться питання, які відносяться до компетенції психологів, однак в постановках не вказується необхідність проведення комплексної психолого-психіатричної експертизи з відповідною мотивацією.

7. Слідчі не завжди вказують процесуальний статус особи, яка направляється на експертизу (підозрюваний, обвинувачений, свідок, потерпілий), що в окремих випадках має певне значення.

Проведене нами дослідження, вивчення відповідних публікацій науковців та практиків [1; 6; 7 та ін.] дало можливість виокремити проблеми, які виникають під час оцінки слідчими висновків судових психіатричних та комплексних психолого-психіатричних експертиз у кримінальних провадженнях про грабежі та розбої. А саме :

1. Повторні експертизи призначаються у випадках сумнівів в обґрунтованості початкових висновків, що характерно для випадків коли ці висновки не узгоджуються із вчиненням і відомостями про особу досліджуваних, про характер вчинених ними правопорушень.

2. В актах експертиз, особливо у випадку визначення вікової неосудності неповнолітніх, не завжди відображаються застосовані методики дослідження психіки досліджуваних, що утруднює оцінку повноти виконаної експертами роботи і обґрунтованості висновків (іноді повідомляється про те, що у психологів і психіатрів немає єдиних підходів до оцінки психічного стану неповнолітніх, що тягне за собою різні висновки початкової і повторної експертиз).

3. Іноді висновки експертів є суперечливими.

4. Не завжди оптимальною є організація судового психіатричного обслідування досліджуваних, можливість амбулаторного їх дослідження необґрунтовано замінюється стаціонарним, що призводить до продовження строків досудового розслідування та утримання під вартою.

Отже, в даній статті нами виокремлено предмет, об'єкти, критерії призначення судової психіатричної експертизи у кримінальному провадженні про грабежі і розбої. Вказано на важливість ретельної роботи по збору матеріалів для призначення такої експертизи. Зазначено, що під час проведення допитів, у кримінальному провадженні про грабежі і розбої, в допитуваного важливо отримати послідовну інформацію щодо особливостей психічного стану на усіх етапах його життя, крім цього, надзвичайно важливими є показання свідків, що характеризують поведінку підозрюваного в період, в

який вчинено кримінальне правопорушення. Виявлені основні недоліки призначення судових психіатричних та комплексних психолого-психіатричних експертиз у кримінальних провадженнях про грабежі і розбої, а також виокремлені проблеми, які виникають під час оцінки слідчими висновків таких експертиз.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Арсенюк Т. М. Некоторые организационно-процессуальные аспекты судебно-психиатрической экспертизы / Т. М. Арсенюк, В. И. Мельник // Актуальные проблемы судебной экспертизы и криминалистики : тезисы науч.-практ. конф. – К. : МЮ Украины, 1993. – С. 33-34.
2. Дворкин А. И. Расследование убийств, совершенных организованными группами при разбойных нападениях : [науч.-метод. пособ.] / А. И. Дворкин, Р. М. Сафин. – М. : изд-во «Экзамен», 2003. – 192 с.
3. Экспертизи у судовій практиці : [наук.-практ. посіб.] / [Арсенюк Т. М., Бояров В. І., Будко Т. В. та ін.] ; за заг ред. В. Г. Гончаренка. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 400 с.
4. Жариков Н. М. Судебная психиатрия : [учебн.] / Жариков Н. М., Морозов Г. В., Хритинин Д. Ф. / под ред. Г. В. Морозова. – М. : издат. группа ИНФРА*М – НОРМА, 1997. – 432 с.
5. Илейко В. Р. Некоторые аспекты совершенствования судебно-психиатрической экспертизы / В. Р. Илейко, А. И. Цубера // Актуальные проблемы судебной экспертизы и криминалистики : тезисы науч.-практ. конф. – К. : МЮ Украины, 1993. – С. 217-219.
6. Исаенко В. Использование возможностей судебно-психиатрической экспертизы / В. Исаенко // Законность. – 1998. – № 10. – С. 5-10.
7. Первомайский В. Б. К вопросу о составлении заключения судебно-психиатрической экспертизы / В. Б. Первомайский // Актуальные проблемы судебной экспертизы и криминалистики : тезисы науч.-практ. конф. – К. : МЮ Украины, 1993. – С. 221-223.
8. Смирнова М. Е. Некоторые проблемы назначения и производства судебно-психиатрической экспертизы в особом судопроизводстве по применению принудительных мер медицинского характера / М. Е. Смирнова // Сибирский юридический вестник. – 2010. – № 4. – С. 136-142.
9. Целищев А. Я. Расследование грабежей и разбоев в условиях крупного города : [лекц.] / Целищев А. Я. – М. : МВШМ МВД СССР, 1986. – 40 с.

APPOINTMENT OF JUDICIAL PSYCHIATRIC EXAMINATION DURING INVESTIGATION OF ROBBERIES AND ROBBERIES

P. KRAVCHUK

Burglary and robbery as encroaching on property relations, and the relationship with the protection of life and health of citizens. Thus, the offense is a direct violation of a number of constitutional rights and freedoms. Although leads the way in all crime, and of crimes against private property in occupied Ukraine theft, but the share of looting and robberies is not reduced. During the investigation of such crimes is almost always a need for special knowledge, which does not have the person carrying out pre-trial investigation of criminal offenses. Form use such special knowledge is a judicial expertise, including mental health.

Problems of expertise in the investigation of robberies and robberies were solved in publications Y.P. Alenina, V.P. Bahina, V.I. Galagana, E.A. Ganicheva, L.D. Hauhmana, A.G. Helmanova V.G. Goncharenka, L.Y. Drapkina, V.N. Dolinina, A.K. Zvirbulya, N.I. Klimenko,

V.P. Kolonyuka, V.I. Kuklina, V.K. Lysychenka, B.O. Obratsova, M.V. Saltyevskoho, V.V. Tishchenka, A.J. Tselischeva, G.A. Chornogo and others. Of course, these scientists have made a significant contribution to the study of forms and uses of specialized knowledge in the investigation of robberies and robberies, but in their publications, the use of special psychiatric knowledge is not solved or solved only fragmentary. Therefore, the need to consider the particular purpose forensic psychiatric examination during the investigation of robberies and robberies.

The article aims to explore the features of a judicial psychiatric examination during the investigation of robberies and robberies.

A. Dvorkin and R. M. Safin believe that forensic psychiatric examination of victims, suspects, accused, among other examinations in criminal proceedings for looting and robbery, assigned most often [2].

AJ Tselishev notes that "forensic psychiatric examination by looting and robbery are held often and are intended to resolve any doubts in mental usefulness of suspects, witnesses, victims and their sanity" [9, p. 38].

According to Art. 509 CPC of Ukraine, during the investigation of robberies and robberies, investigator or prosecutor required to attract the expert (experts) to conduct forensic psychiatric examination if the criminal proceedings will be set circumstances give reason to believe that a person in the course of committing socially dangerous act was limited sane or deranged condition or committed robbery or robbery in sane state, but after having done ill of a mental disease that destroys its ability to realize his actions or control them. Such circumstances in particular defined: 1) according to the medical records of a person of mental disorder or mental illness; 2) the behavior of a person during the commission of a socially dangerous act, or after it has been or is inadequate (dizziness, impaired perception, thought, will, emotions, intellect or memory, etc.).

If necessary, follow-persons investigation it may be held stationary psychiatric examination for which the person is sent to the appropriate medical institution for no longer than two months. The question of sending a person to a medical institution for the purpose of psychiatric examination is decided during the preliminary investigation - decision investigating judge at the request of parties to the criminal proceedings in the manner provided for the submission and consideration of petitions pretrial custody, and during the proceedings - the court decree.

According to Art. 486 CPC of Ukraine, if necessary, to address the presence of a minor suspect or accused of mental illness or mental retardation and its ability to fully or partially realize the significance of his actions and control them in a particular situation is appointed by complex psychological and psychiatric examination.

Thus, the subject of forensic psychiatric examination is to determine the mental state of people whom the examination in specific periods of time and on certain conditions that are of interest to the investigating authorities and the court.

The objects of the said examination in the criminal proceedings of looting and robbery, are: 1) the suspects for which during the investigation have doubts about their mental usefulness; 2) defendants and the defendants in respect of which during the investigation and trial have doubts about their sanity or mental condition for the possibility to participate in investigation (investigation) or court actions; 3) witnesses and victims, for which during the investigation and trial have doubts about their mental usefulness; 4) victims, for which the question of the relationship of change in their mental state committed against them with anti-statute act (helpless condition and injury); 5) plaintiffs, defendants and other persons, for which the question of their capacity; 6) the plaintiffs in respect of which the question of their mental state at regular intervals, the validity of previously established psychiatric diagnosis and their application to medical measures; 7) results of the criminal proceedings, medical records, audiovisual materials and other information about the mental state of the person whom the examined [3, p. 208].

In case of doubt about the usefulness of mental suspect, defendant, victim or witness, appointed forensic psychiatric examination. Doubts about the mental health are grounds for a judicial psychiatric examination only in case of reasonableness, ie, when they are confirmed by actual circumstances.

The criteria appointment of forensic psychiatric examination in criminal proceedings for looting and robbery, include: a) information that the person was or is under the supervision of a psychiatric or substance abuse clinic, or was treated in a psychiatric or narcological hospital was recognized in other proceedings (case) was irresponsible and involuntary treatment for a mental illness disability; b) information that the person was exempt from military service, because of a mental disorder; a) information that the person studied at the school for the mentally retarded; d) information wrong or strange behavior of the person in the period preceding the robbery or robbery, information about the unusual behavior of the accused, defendant during the commission of acts that he is charged with, or behavior that is not adequate to the situation during him judicial or investigative (search) action; e) details of the testimony, relatives and friends of industrial and household characteristics of behavior (inappropriate statements and actions, unwarranted attacks agitation, convulsive seizures, intellectual failure, suicide attempts, etc.), which are considered as witness the manifestations of mental disorders; d) notifying the person about their painful experiences and subjective feelings that can indicate the presence of certain disorders of mental activity; e) information about past illnesses of the brain (cranial trauma, meningo-encephalitis, cerebrovascular accidents, etc.) or severe somatic diseases that are accompanied by mental disorders [3, p. 209; 8, pp. 136-137].

One of the conditions of quality and timely forensic psychiatric examination, the credibility of expert witnesses, is the objectification of all these data. Materials of criminal proceedings must be carefully prepared for an examination.

It should be noted that the collection needed for the examination of materials (medical records, interrogation regarding personality traits and behavior in Expert, production characteristics, etc.) is only responsibility of pretrial investigation and trial. Powers experts limited ability to appeal to the person or body who appointed the examination of the application for new materials to give the necessary conclusions. Self-experts to collect unauthorized material.

The nature of the grounds for the appointment of forensic psychiatric examination, largely determines the job of collecting material. If information on a person stay in a psychiatric hospital or under the supervision of a psychiatrist, experts necessarily be provided medical documentation.

Despite the fact that the outpatient cards mental hospital is short evidence that the person was being treated in a psychiatric hospital, medical records should be invited from all psychiatric institutions, where the person appealed for psychiatric help.

Where a person receiving mental health care in private should also invite medical records or, failing that, to interrogate private psychiatrist as a witness on the mental state of the patient's reason for seeking a psychiatric diagnosis, medical appointments.

At the same time it is necessary to request medical records from drug treatment facilities. Among those who underwent substance abuse treatment course, many of those suffering from mental disorders and but have never turned to a psychiatrist.

Equally important are your medical documents of the institutions general physical profile, which can be displayed complaints under-expert on mental disorders. Patients can be admitted to these institutions with various diseases (hypertension, cerebral atherosclerosis, stroke, cancer, diabetes, etc.), accompanied by mental disorders.

If a person was under the supervision of specialized medical institutions of the Ministry of Interior or the Security Service of Ukraine, it is necessary to require appropriate medical card. The necessary documentation applies a special school if under expert trained in this institution. It should also ask rayviyskkomatu of medical records on the reasons for exemption from military service.

In cases where a person has a disability group, it is important to provide experts to medical card medical-social expert commission [3, p. 210].

Seizure of medical records from health facilities conducted in accordance with the provisions of Art. 6 of the Law of Ukraine "On Psychiatric Care", which regulates the transmission of information on the mental state of a person without their consent or the consent of a legal representative in the case of a written request of the investigator, prosecutor and court.

The original medical documents to be provided in full, since copies of these documents, copies, extracts of which can not satisfy the experts because they are often vague, uncomfortable to read, they have subtle corrections and postscript [2, p. 211].

All medical records obtained by the investigator or the court must be examined and understood. Identify any defects (postscript, correction, no number of pages) needs to establish the causes of their appearance through appropriate investigative (detective) or covert investigative (detective) of action.

Information on mental usefulness by the process can be obtained not only from the medical records, but also with the protocols of interrogations of relatives, friends, colleagues, members of the criminal situation and data of direct supervision over the behavior of individuals during the investigative (detective) or covert (investigators) investigative action or trial.

Reported data are important for the experts, regardless of whether the person was still under the supervision of a psychiatrist or not. In persons suffering from mental illness, and a long time is not addressed to a psychiatrist condition can be observed stable remission (improvement) that can significantly affect the expert opinion. On the other hand, mental disorder could have occurred long ago, had hidden and is seen by others as identity, a person is addressed for psychiatric help [3, p. 211].

During the interrogation in criminal proceedings for looting and robbery in sub-expert person received consistent information on the specifics of the mental state at all stages of its life, the features being investigated physical and mental development of a child, the age of entry to school discipline information and the success it received an education. Especially carefully it turns out: the nature of relationships with peers and teachers, the possibility of adapting to the requirements of the collective; features transition, duties at work, while serving in the army; marital status; habits, interests, hobbies. Particular attention is paid to sudden changes in the nature and behavior of sub-expert, previously not peculiar manifestations entity rudeness, malice, emotional coldness, suspicion, unwarranted changes in relation to the family - the warm and friendly "unresponsive" and often negative. Attention is drawn to the emergence of oddities in behavior, unusual hobbies, lower professional qualifications, the inability to cope with her responsibilities, failure of ethics in team, the steady decline in social adaptation.

Extremely important is the testimony, describing the behavior of a suspect in the period in which committed robbery or robbery. Author analyzed the behavior, appearance, contact with people, survival orientation in others, statements, especially emotional expressions (unwarranted fear, anxiety, aggression, confusion, etc.) and their adequacy real circumstances. To determine the presence of the helpless condition of the victim, it turns out, he was not overly passive during the commission against him robbery or robbery, or give rebuff or fully obeyed the actions of the offender.

Important information can give the person who directly committed the suspect, if he was arrested immediately after committing a robbery or robbery. In such cases investigated peculiarities contact with the accused, the nature of his statements and explanations on offense, especially motor skills and emotional expressions, attitude to the offense.

The nature of robbery or robbery, causes and manner of its commission may also raise doubts about the sanity of the suspect. The severity of the offense and its external nevmotyvovanist by themselves are not signs of mental disorder, but combined with stupidity, lack of motivation and inconsistency of the offense, social and personal characteristics of the suspect could warrant examination.

Materials of criminal proceedings against the behavior and mental state under-expert, often contain conflicting information that can be explained by various factors, including: the duration acquaintance with him, the attitude to the subject, the behavior is being investigated, interrogated interest of the results of proceedings. In this regard, some obviously exaggerated interrogated often possible signs of a mental disorder, according to the facts and circumstances which were not. Other witnesses who are narrow-minded ideas about mental illness, can be regarded as a manifestation of mental disorder nepsyhopatolohichni some states, such as excited-aggressive behavior with a simple alcohol, pedagogical zapuschenist teenager manifestation of psychopathy and more. Such questioning witnesses often tend to report their observation of the behavior using categorical expression "behaved like crazy," was "insane", "expressed delusions", "suffering from loss of memory," etc. [3, p. 212].

You must clearly hold a single correct position: any evidence regarding the "oddities", "abnormal" behavior should be clarified and detailed, the examples set out ordinary words, without the use of psychiatric terminology.

Equally important for the purpose of psychiatric examination in criminal proceedings for looting and robbery, with data interrogation of the accused, which may reveal inadequate behavior, lack of contact, depression, lack of response to a question, the extra restlessness and adequately mood, complain of infringement city ' memory, lack of understanding of the situation in which there is more. It should also be borne in mind that persons with mental disorders may dysmulyuvaty (hide) the fact of mental illness.

The information set out in the characteristics of employment, education and residence can also serve as a basis for the purpose of psychiatric examination. In the characteristics shown the features of the person and his behavior needs to lower professional qualifications, absenteeism and appearance at work drunk specified periods of time when there has been a unusual behavior.

Of course, the greatest amount of information provided medical records of psychiatric treatment facilities if the person was under medical observation or hospitalized. Note that during a deal could be observed not only chronic, but also temporary mental disorders.

In medical documentation somatic hospitals often no comprehensive data on the mental state of a person description neurological status is held by a standardized form, there may be indications of intellectual and mental decline, but without a clear assessment of the degree of loss of memory and intellect. In such cases, the special value are detailed and specific indications health professionals (doctors and hospital clinics, local doctors, nurses).

As witnesses often questioned relatives, friends, colleagues, neighbors. Often witnesses describe the mental state of a person whom the examination is conducted in different ways, emphasizing specific behaviors without specifying a chronological period. Testimony should not be chaotic or fragmented, they have characterized the behavior and state of the person who preceded legislative act to highlight his life, circle of interests to serve themselves, communicate with others, to provide a critical evaluation of the real circumstances. Any evidence of inadequate behavior of the subject should be clarified and detailed as to what exactly proved inadequate. Equally important is the analysis of individual psychological characteristics like increased suggestibility and submission, passivity, reduced critical and prognostic functions [3, p. 213-214].

Materials of criminal proceedings collected for forensic psychiatric examination shall be organized and systematized, evaluated in terms of their completeness, accuracy, so that experts could reliably assess the mental state of a person directed for examination. In this case, the examination carried out on time and do not cause prolongation of the investigation.

Studied practice of expert committees shows that the main disadvantage of the criminal proceedings provided by experts, is their incompleteness.

During the forensic psychiatric examination suspect (the accused (defendant)) raises questions used to determine: 1) whether suffered the suspect (the accused (defendant)) when the alleged he acts (acts) mental disorder, because of which he could not at the time aware of

their actions or control them; 2) to which category belongs disease states present mental disorder - chronic mental illness, temporary mental disorder, activity, dementia, or other morbid state of mind; 3) whether suffering suspect (the accused (defendant)) at present mental illness, depriving his ability to realize his actions or control them, if so, when it began a mental illness; 4) Does the suspect (the accused (defendant)) being subjected to compulsory medical measures, if so, which ones; 5) whether the suspect (the accused (defendant)) any mental disabilities, through which alone can not exercise their right to defense; 6), or suffers suspect (the accused (defendant)) chronic alcoholism or drug addiction; 7) whether they need treatment for alcoholism or drug addiction.

The experts on the first three questions enable the court with all other collected evidence in criminal proceedings to decide on sanity (sanity limited according to Art. 20 of the Criminal Code of Ukraine) insanity of the accused or provided proof of him committing the alleged act.

During the forensic psychiatric examination of witnesses and victims raises questions aimed at establishing: 1) Can the witness (victim) his mental state correctly perceive facts which have probative value, and testify about them; 2) whether the victim suffered from mental illness during the commission of a wrongful act against it; 3) whether the victim could have his mental state to understand the nature and significance of unlawful acts committed against him, and to resist; 4) whether the victim is suffering at present mental illness, if so, whether it arose as a result of unlawful acts committed against him.

In criminal proceedings witnesses and victims is one of the important sources of evidence. To address the objective of criminal proceedings requires that victims and witnesses are truthful and accurate. However, forensic psychiatric examination does not assess the accuracy and content of the evidence, because it is the responsibility of the court. Mental health expert can assess the mental state of a person who gives evidence and determine, depending on the presence or absence of mental disorders in her ability to perceive the circumstances relevant to the criminal proceedings, the right to remember and give testimony about them.

Forensic psychiatric expert witnesses appointed only in cases of doubt in their capacity as mental health to testify. As for the victims range of issues are resolved, more.

Mental health expert determined to the victim by the mental state to understand the nature and value of acts committed against him or confront the accused. This conclusion is used for the investigation and the court decision on the presence of the victim's helpless condition and entails qualified actions of the accused. By helpless condition include, for example, loss of consciousness, sleep, dementia, mental illness. Alcohol or drugs in victims, unlike alcohol in the suspects could serve as a basis for finding a helpless state.

Forensic psychiatric examination reveals mental illness victim and establishes a link with this disorder robbery committed against him or robbery, as well as the severity of the disorder. Such expertise appointed to determine the severity of damage caused to health, especially the dangerous consequences of robbery or robbery. We must assign complex forensic psychiatric and forensic medical examination when there is reason to believe that mental illness is in causal connection with the damage to the physical health of a person [3, p. 187].

Our study, study of relevant publications scholars and practitioners [4, p. 65; 5; 6 et al.] Has shown that the main purpose shortcomings forensic psychiatric and complex psychological and psychiatric examinations in criminal proceedings for looting and robbery are the following.

1. Unjustified purpose in some cases forensic psychiatric examinations due to unconfirmed statements of suspects (defendants) allegedly carried on their head injuries, about the time of the offense drunk, the complete lack of memory while the offense (usually in the study of such persons, mental disorders they are not).

2. The individual subjects are sent for examination on the sole ground that supposedly is not possible to collect materials that characterize them.

3. The resolution of an examination is not always taught in the circumstances that served as the basis for its purpose.

4. Sometimes the complex psychological and psychiatric examination submitted issues that are investigating task.

5. Substandard issued criminal proceedings (cases) submitted during an examination, in particular, they lack important information about the mental state of subjects about the features of their behavior before and after the period of criminal, medical documents on the findings studied in the treatment of a psychiatric hospital, the under the supervision of a psychiatrist, neuropsychiatrist, psychiatrist, for exemption from military service because of mental illness, copies of earlier judgments regarding prisoners, etc.

6. Do not always precisely formulated questions to experts, often before the expert psychiatrists treat issues that are the responsibility of psychologists, but the regulations do not specify the need for complex psychological and psychiatric examination with appropriate motivation.

7. Investigators do not always indicate the procedural status of the person who sent for examination (suspect, witness, victim), which in some cases have a certain value.

Our study, study of relevant publications scholars and practitioners [1; 6; 7 and others.] Made it possible to isolate the problems that arise when assessing investigative forensic psychiatric and complex psychological and psychiatric examinations in criminal proceedings for looting and robbery. Namely :

1. The re-examination are appointed in cases of doubt as to the validity of the initial findings, which is typical of cases where these findings are not consistent with the committed and investigated data on the person, the nature of the offenses committed by them.

2. The acts of expertise, especially in the case of determining the age of minors insanity is not always displayed mentality applied research methods studied, making it difficult assessment performed by experts of completeness and validity of conclusions (sometimes reported that psychologists and psychiatrists in no single approach to assessing mental the status of minors, which entails different conclusions elementary and re-examinations).

3. Sometimes expert is controversial.

4. There is always optimal organization forensic psychiatric examinations of subjects they study the possibility of out-stationary unreasonably replaced, leading to extension of pre-trial investigation and detention.

So, in this article we singled out the object, the objects, the criteria for the appointment of forensic psychiatric examination in criminal proceedings for looting and robbery. Specified on the importance of careful work to collect material for the appointment of such expertise. Indicated that during questioning in criminal proceedings for looting and robbery, in being questioned is important to get consistent information on the specifics of the mental state at all stages of life, in addition, it is extremely important testimony that characterize the behavior of a suspect in the period in which committed a criminal offense. The basic purpose shortcomings forensic psychiatric and complex psychological and psychiatric examinations in criminal proceedings for looting and robbery, and isolating problems that arise when assessing the findings of investigative expertise.

REFERENCES:

1. Арсенюк Т. М. Некоторые организационно-процессуальные аспекты судебно-психиатрической экспертизы / Т. М. Арсенюк, В. И. Мельник // Актуальные проблемы судебной экспертизы и криминалистики : тезисы науч.-практ. конф. – К. : МЮ Украины, 1993. – С. 33-34.

2. Дворкин А. И. Расследование убийств, совершенных организованными группами при разбойных нападениях : [науч.-метод. пособ.] / А. И. Дворкин, Р. М. Сафин. – М. : изд-во «Экзамен», 2003. – 192 с.

3. Экспертизи у судовій практиці : [наук.-практ. посіб.] / [Арсенюк Т. М., Бояров В. І., Будко Т. В. та ін.] ; за заг ред. В. Г. Гончаренка. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 400 с.
4. Жариков Н. М. Судебная психиатрия : [учебн.] / Жариков Н. М., Морозов Г. В., Хритинин Д. Ф. / под ред. Г. В. Морозова. – М. : издат. группа ИНФРА*М – НОРМА, 1997. – 432 с.
5. Илейко В. Р. Некоторые аспекты совершенствования судебно-психиатрической экспертизы / В. Р. Илейко, А. И. Цубера // Актуальные проблемы судебной экспертизы и криминалистики : тезисы науч.-практ. конф. – К. : МЮ Украины, 1993. – С. 217-219.
6. Исаенко В. Использование возможностей судебно-психиатрической экспертизы / В. Исаенко // Законность. – 1998. – № 10. – С. 5-10.
7. Первомайский В. Б. К вопросу о составлении заключения судебно-психиатрической экспертизы / В. Б. Первомайский // Актуальные проблемы судебной экспертизы и криминалистики : тезисы науч.-практ. конф. – К. : МЮ Украины, 1993. – С. 221-223.
8. Смирнова М. Е. Некоторые проблемы назначения и производства судебно-психиатрической экспертизы в особом судопроизводстве по применению принудительных мер медицинского характера / М. Е. Смирнова // Сибирский юридический вестник. – 2010. – № 4. – С. 136-142.
9. Целищев А. Я. Расследование грабежей и разбоев в условиях крупного города : [лекц.] / Целищев А. Я. – М. : МВШМ МВД СССР, 1986. – 40 с.